

Kendelse

afsagt den 12. december 2023

Sag nr. 2023-05374

[Klager]

mod

Altinget

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse til kvinde efter racistiske udtalelser”, bragt af Altinget den 19. august 2023 på altinget.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte og agtelsesforringende oplysninger, som ikke er efterprøvet inden offentliggørelsen, og at Altinget har afvist hans anmodning om genmæle.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

Altinget bragte den 19. august 2023 artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse til kvinde efter racistiske udtalelser” på altinget.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

”Efter afgørelse fra Højesteret skal stifter af [Partiet] [Klager] betale 15.000 kroner til somalisk kvinde for at have krænket hendes ære.”

Under artiklens underrubrik er indsat et billede af [Klager], der blandt andet er iført en kasket med [Partiet]s logo.

Af artiklen fremgår følgende:

”Højesteret har fredag 18. august afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro.

Det skriver Jyllands-Posten på vegne af Ritzau [der linkes til artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde” bragt den 18. august 2023 på jyllands-posten.dk].

Højesteret skulle alene tage stilling til, hvor stor tortgodtgørelsen skulle være i det konkrete forhold, da [Klager] allerede var dømt skyldig.

Østre Landsret havde tidligere fastsat erstatningen til 5000 kroner, hvilket kvindens advokat, [Advokaten], mente var en ”nærig” afgørelse. Omvendt havde byretten fastsat erstatningen til 30.000 kroner.

Den forurettede var ifølge advokaten på vej hjem fra sit studie på universitetet, da episoden fandt sted. Hun håber, at afgørelsen kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelse ”i relation til aktioner med ekstreme elementer”, fortæller [Advokaten]. [Klager] skal foruden godtgørelsen også betale dele af sagens omkostninger.”

I slutningen af artiklen er indsat følgende note fremhævet med kursiv:

”Præcisering 22/8: Byrettens oprindelige kendelse er blevet tilføjet til artiklen for fuldstændighedens skyld.”

[Klager] anmodede den 22. august 2023 Altinget om at bringe et genmæle, som Altinget samme dag afviste at bringe. [Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 31. august 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har anført, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger, og at Altinget ukritisk har citeret advokat [Advokaten], uden at [Klager] har haft mulighed for at kommentere hans oplysninger.

[Klager] har henvist til, at det er ukorrekt, at han blev dømt for racistiske udtalelser, og at der blev tilkendt tortgodtgørelse på baggrund heraf.

Det fremgår af domme fra alle tre retter, at [Klager] blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 267, fordi byret og landsret mente, at han havde insinueret (dog uden direkte at have sagt det), at kvinden arbejdede som prostitueret. Det var på baggrund af dette bevisresultat, at Højesteret valgte at ændre beløbet til 15.000 kr.

[Klager] har endvidere henvist til, at der ikke er dækning for overskriftens indhold om ”racistiske udtalelser” i artiklen, da det intet sted i artiklen fremgår, hvor, hvornår eller hvordan, [Klager] skulle være fremkommet med racistiske udtalelser.

[Klager] er dybt uenig i [Advokaten]s udsagn om, at Østre Landsrets fastsættelse af tortgodtgørelsen var en ”nærig” afgørelse. [Klager] kunne være fremkommet med

begrundelse for sin uenighed, herunder at det ikke var en nærig afgørelse, men først og fremmest en afgørelse, der lagde vægt på, at et meget lille antal personer hørte hans ytring.

[Klager] har videre henvist til, at det er ukorrekt, at kvinden var på vej hjem fra sit studie på universitetet, da episoden fandt sted.

Kvinden er hverken kunstner, gallerist eller tv-vært, så hun har intet studie (heller ikke på universitetet), og det havde hun heller ikke på det tidspunkt. Kvinden var til gengæld indskrevet på et studium, men det er uklart, om hun var på vej hjem fra det.

[Klager] har desuden henvist til, at [Advokaten] har gengivet hændelser, som aldrig er sket. Det er agtelsesforringende for [Klager], og han burde have haft mulighed for at kommentere oplysningerne, særligt fordi [Advokaten] har gengivet en retstilstand, som ikke er gældende.

Det er helt exceptionelt, at politiet i strid med lovens hovedregel har ført en offentlig straffesag vedrørende injurier (straffelovens § 267), som er underlagt privat påtale. Desuden skulle [Klager] have haft mulighed for at ytre, at mængden af tilsvining af ham langt overgår, hvad han nogensinde har sagt den anden vej. Endvidere skulle [Klager] have haft mulighed for at påpege, at sagen kun blev rejst, fordi en afghansk og en arabisk betjent fandt sig kaldet til at henvende sig til kvinden og spørge, om hun ville anmelde noget.

[Klager] er ikke ”ekstreme elementer” og burde naturligvis være blevet givet mulighed for at kommentere en så grov beskyldning.

Afslutningsvis har [Klager] henvist til Thorbjørn Egners vise ”Lille Hoa” fra 1967.

Retsreportage

[Klager] har anført, at Altinget ikke har bragt en objektiv og ligelig gengivelse af parternes synspunkter.

[Klager] har i den forbindelse henvist til, at 57 ord handler om synspunkter fra kvinden og hendes venstreekstremistiske advokat [Advokaten], hvoraf 8 ord var direkte citater, der var sat i citationstegn. [Klager] har i alt fået 0 ord til at gøre sine synspunkter gældende.

Genmæle

[Klager] har anført, at Altinget har afvist at bringe hans genmæletekst. Af teksten fremgår følgende:

”Det er usandt, at jeg blev dømt for racistiske udtalelser mod kvinden i sagen. Det blev jeg hverken i byret, landsret eller Højesteret.”

[Klager] har bemærket, at Altinget er det eneste medlem af pressen i hele verden, som har påstået, at han blev dømt for racistiske ytringer imod kvinden i sagen, som sluttede med

Højesterets dom. Cirka 15 andre danske medier har omtalt Højesterets dom, og det er udelukkende Altinget, der påstår, at der er tale om racistiske ytringer.

2.2 Altingets synspunkter

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

Altinget bragte den 19. august 2023 en kort citathistorie med overskriften ”[Klager] skal betale godtgørelse til kvinde efter racistiske udtalelser”. I artiklen citeres et Ritzau-telegram bragt på jyllands-posten.dk om en kendelse i Højesteret, der fastsætter tortgodtgørelsen for en kvinde med somalisk baggrund, der er blevet forulempet af [Klager].

Altinget har oplyst, at dommen i Højesteret alene omhandlede udmålingen af erstatningen til en kvinde, der var blevet udsat for ærekrænkelser af [Klager]. Denne sag udsprang af en langt mere omfattende sag, der omfattede en lang række forhold, hvoraf flere angik en overtrædelse af straffelovens § 266 b, den såkaldte racismeparagraf.

Det specifikke forhold, som var genstand for Højesterets kendelse, og som den aktuelle artikel handlede om, havde ifølge landsrettens senere dom i sagen oprindeligt været beskrevet som en sag efter racismeparagraffen, men endte altså som en sag om ærekrænkelse. I adskillige andre af sagens forhold blev [Klager] kendt skyldig for overtrædelse af straffelovens § 266 b.

De bemærkninger, som [Klager] blev dømt for, lyder blandt andet:

”Og den muslimske somaliske kvinde der står der, som jeg har bemærket mange gange på Istedgade, hvor hun stiller sig til rådighed for kunder. Ja dig! Undskyld jeg taler ikke neger. Nu skal jeg sige det på neger: bububu.”

Uanset, at dommen skete efter paragraffen om ærekrænkelser, er det Altingets opfattelse, at der er dækning for at kalde de pågældende udsagn for ”racistiske udtalelser”.

Altinget har afvist at have haft pligt til at forelægge artiklen for [Klager]. Artiklen er en faktisk gengivelse af Højesterets kendelse, hvor den forurettedes advokat citeres for nogle generelle betragtninger i lyset af den afsagte kendelse.

Advokat [Advokaten]s bemærkning om, at landsrettens erstatning var ”nærig”, retter sig ikke mod [Klager], men mod landsretten, og forelæggelse er derfor ikke relevant.

Advokat [Advokaten] har refereret, hvordan den forurettede reagerede på Højesterets kendelse. Der er tale om nogle helt generelle betragtninger om, hvordan retssystemet reagerer på ekstreme aktioner. Den forurettedes udtryk relaterer sig således ikke til gerningsmanden, men derimod de handlinger, som han er dømt for – altså ”aktioner med ekstreme elementer”. Der er efter Altingets opfattelse ikke pligt til at forelægge et så generelt udsagn om sagen. Læser man det samlede sagskompleks fra de tre behandlinger i byretten,

landsretten og Højesteret, står det i øvrigt klart, at der er tale om det, man i almindelig tale vil kalde ekstreme handlinger – eller som her: ”aktioner med ekstreme elementer”.

Retsreportage

Altinget har anført, at der ikke er tale om retsreportage, men om en nyhedsartikel, der faktisk refererer en kendelse afsagt i retten.

De presseetiske regler punkt C.3 omhandler specifikt ”sagens forberedelse” og ”behandling i retten”. Artiklen gengiver ikke nogen af parternes synspunkter fra retten.

Genmæle

Altinget har afvist at bringe [Klager]s genmæle, idet artiklen ikke indeholder faktuelle fejl.

Altinget har bemærket, at Altinget dog valgte at tilføje en ekstra oplysning i artiklen for fuldstændighedens skyld.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jørgen Steen Sørensen, Jørn Mikkelsen, Ulrik Holmstrup og Marlene Borst Hansen.

God presseskik

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger, og at Altinget ukritisk har citeret advokat [Advokaten], uden at [Klager] har haft mulighed for at kommentere hans oplysninger.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disse udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkt A.1 og A.2.

Det følger videre af de vejledende regler for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. De under A og B anførte almindelige presseetiske regler gælder også for retsreportagen, jf. punkt A.3, A.6 og C.1.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad

man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Pressenævnet bemærker endvidere, at det følger af medieansvarslovens § 12, at redaktøren er ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i redaktørens skrift. Det forhold, at en artikel er offentliggjort af Jyllands-Posten, ændrer således ikke Altingets ansvar for at overholde god presseskik. Altinget skal stille samme krav til korrektheden i formidlingen af andres nyheder, som de stiller til deres egne nyheder.

Det er samtidig Pressenævnets opfattelse, at medier, som bringer citathistorier, som udgangspunkt selvstændigt bør søge at indhente en kommentar fra den, de krænkende oplysninger vedrører.

Af artiklen fremgår følgende:

”Højesteret har fredag 18. august afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro. Det skriver Jyllands-Posten på vegne af Ritzau [der linkes til artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde” bragt den 18. august 2023 på jyllands-posten.dk]. Højesteret skulle alene tage stilling til, hvor stor tortgodtgørelsen skulle være i det konkrete forhold, da [Klager] allerede var dømt skyldig. Østre Landsret havde tidligere fastsat erstatningen til 5000 kroner, hvilket kvindens advokat, [Advokaten], mente var en ”nærig” afgørelse. Omvendt havde byretten fastsat erstatningen til 30.000 kroner. Den forurettede var ifølge advokaten på vej hjem fra sit studie på universitetet, da episoden fandt sted. Hun håber, at afgørelsen kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelser ”i relation til aktioner med ekstreme elementer”, fortæller [Advokaten]. [Klager] skal foruden godtgørelsen også betale dele af sagens omkostninger.”

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at Højesteret ved dom afsagt den 18. august 2023 fastsatte en tortgodtgørelse for ærekrænkelse af en kvinde til 15.000 kr., som [Klager] blev pålagt at betale for udtalelser fremsat af ham under en demonstration.

I Altingets omtale indgår et interview med advokat [Advokaten], som udtaler sig om Højesterets afgørelse, der vedrører hans klient.

Pressenævnet finder, at anvendelsen af formuleringen ”racistiske udtalelser” i artiklens overskrift fremstår som Altingets vurdering og sammenfatning af [Klager]s udtalelser fremsat over for kvinden i den omtalte tortgodtgørelsessag, som ikke overskrider rammerne

for redigering. Nævnet finder, at udsagnene om, at Østre Landsrets fastsættelse af tortgodtgørelsen var en ”nærig” afgørelse, og at kvinden ”håber, at afgørelsen kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelse ”i relation til aktioner med ekstreme elementer”, klart fremstår som henholdsvis [Advokaten]s subjektive vurdering af udmålingen af tortgodtgørelsen og hans klients subjektive vurdering af lovovertrædelsens karakter og dommens udfald, der fremtræder som generelle udsagn, og nævnet finder ikke grundlag for at udtale kritik af Altinget for at bringe udsagnene.

Parterne har over Pressenævnet givet modstridende forklaringer om, hvorvidt kvinden var på vej hjem fra sit studie på universitetet, da den omtalte episode fandt sted. Som sagen foreligger oplyst for nævnet, er det ikke muligt for nævnet at tage stilling til klagepunktet. Nævnet udtaler ikke kritik. Nævnet bemærker, at oplysningen ikke kan anses for at være væsentlig i sammenhængen.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at udtale kritik af Altinget for omtalen, herunder for at bringe [Advokaten]s udtalelser uden forinden at have forelagt disse for [Klager]. Nævnet udtaler ikke kritik.

Retsreportage

[Klager] har klaget over, at Altinget ikke har bragt en objektiv og ligelig gengivelse af parternes synspunkter.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes – i straffesager anklagemyndighedens og forsvarrets – synspunkter, jf. punkt C.3.

Det er Pressenævnets opfattelse, at reglerne om retsreportage finder anvendelse ved mediernes omtale af straffesager, herunder sager om erstatning.

Pressenævnet finder, at omtalen fremhæver advokat [Advokaten]s synspunkter, da [Klager]s holdning ikke er omtalt. Altinget havde således et ansvar for, at det samlede indtryk i artiklen gav et retvisende billede af sagen.

Pressenævnet finder, at Altingets omtale ligger inden for rammerne af redaktørens redigeringsret. Nævnet har lagt vægt på, at Altinget har gengivet domsafsigelsen i en offentlig retssag med angivelse af sagens parter og sagens gang, herunder at byretten fastsatte tortgodtgørelsen til 30.000 kr., som senere blev omstødt af landsretten, der fastsatte godtgørelsen til 5.000 kr., og at det fremgår klart af omtalen, at Højesteret har forhøjet tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

Pressenævnet finder herefter, at retsreportagen var objektiv, og nævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at artiklen er forvansket. Nævnet udtaler derfor ikke kritik af Altingets omtale.

Genmæle

[Klager] har klaget over, at Altinget har afvist at bringe hans genmæletekst. Af teksten fremgår følgende:

”Det er usandt, at jeg blev dømt for racistiske udtalelser mod kvinden i sagen. Det blev jeg hverken i byret, landsret eller Højesteret.”

Det følger af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Pressenævnet finder, at udsagnet ”racistiske udtalelser” er udtryk for Altingets vurdering af [Klager]s udtalelser fremsat over for kvinden i den omtalte tortgodtgørelsessag. Der er således ikke tale om en faktisk oplysning, der kan begrunde et genmæle. Allerede på denne baggrund er [Klager] ikke berettiget til at få bragt et genmæle over for udsagnet. Nævnet bemærker, at det fremgår af artiklen, at [Klager] blev pålagt at betale en tortgodtgørelse for at krænke kvindens ære.